

KESTÄVÄ HYVINVOINTI LAPSIPERHEISSÄ

Ympäristöystävällisyys osana neuvolan arkea
-kokeilu

<https://lsv.fi/toiminta/ymparisto-ja-ilmasto/soten-ekologinen-jalleenrakennus-kokeilu/>

Hanna Rintala, LSV hanna.rintala@lsv.fi

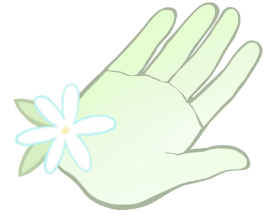
LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
LÄKARES SOCIALA ANSVAR

GREEN
LAHTI

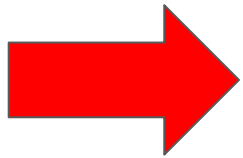

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointiyhtymä

Systeminen muutos terveydenhuollossa

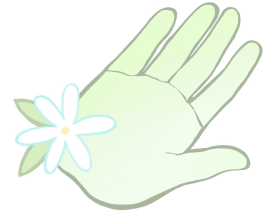

- **Planetaarisen terveyden** näkökulma
- Terveyden ja ympäristön välisten **yhteyksien tunnistaminen**
- Fokus **terveellisten ja kestävien elämäntapojen** edistämiseen
- Terveydenhuoltohenkilökunnan **toimijuuden** vahvistaminen

Pohja **kestävämmälle terveydenhuollolle**

Neuvola

- **Merkittävä osa suomalaista terveydenhuoltoa**
  - 99,6% perheistä palveluiden piirissä
- **Maksuttomat raskauden seuranta ja varhaislapsuuden terveyspalvelut**
  - Terveyden edistäminen ja riskitekijöiden kartoitus
- **Terveydenhoitajavetoinen, yhteistyö eri terveydenhuollon ammattilaisten kanssa**
- **Kansalliset ohjeistukset määrittävät palvelutarjontaa**

SYKSY 2020

Sote-sektorin Ekologinen
Jälleenrakennus -
**Ympäristöystävällisyys
Osana
Neuvolan Arkea**

Ahtialan neuvolassa

Luento + 3 x työpaja

Ympäristöministeriön
rahoitus

KEVÄT 2021

Jatkohanke: **Käyntirungon
vahvistaminen
kestävyysteemoilla**

PHHYKY:n 5
terveydenhoitajaa +
ravitsemusterapeutti

Ympäristöministeriön
rahoitus

SYKSY 2021

Koulutus koko
Päijät-Hämeen
hyvinvointiyhtymän
neuvolahenkilökunnalle
(luento + työpajat)

Kansallinen **webinaari**
23.11.

Kestävä Lahti-säätiön
rahoitus

**KOKEILUN
PAIKKA.FI**

**GREEN
LAHTI**

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointiyhtymä

KUDELMA

Metodeja

- **Osallistava yhteiskehittäminen**
  - Lähdetään liikkeelle avoimin mielin turvallisessa tilassa **ilman ennakko-oletuksia**
  - Kaikki ovat **vertaisia** ja tietoa liikkuu jatkuvasti kumpaankin suuntaan
- **Olemassa olevan vahvistamista** -> uudenlainen oivaltamisen ja oppimisen taso: ei kaadeta uutta vaan **integroidaan olemassa olevaan**
- **Kokonaisvaltainen ajattelu** -> terveydenhuollon rooli osana kestävyyskriisin ratkaisua
- **Tulevaisuusajattelu** -> irti nykyhetken rajoittavista tekijöistä, kyky kuvitella mahdottomaltakin tuntuva tulevaisuutta
- **Muotoilun menetelmät** luovan etätyöpajatyöskentelyn tukena

Syksy 2020 - Ympäristöystävällisyys osana neuvolan arkea

- Kestävyysajattelun perusteet
- Kestävien elämäntapojen ja terveyden edistämisen yhteydet
- Oman roolin tunnistaminen kestävyyskriisissä
- Kestävyysongelmien ratkaisujen suhde ja mittakaava
- Neuvolatyön sisältöjen yhteydet kestävyyskysymyksiin
- Neuvolan rooli kestävien elämäntapojen tukemisessa

**KOKEILUN
PAIKKA.FI**

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VAST
LÄKARES SOCIALA ANSVAR

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointiyhtymä

KUDELMA

Kevät 2021 - Käyntirungon työstäminen

- Käyntirungon sisältöjen ja kestävyyskysymysten yhteyksien identifioimista
- Käynti kerrallaan - pohtien mahdollisten puheenaiheiden linkittämistä olemassa oleviin sisältöihin
  - Kestävät elämäntavat
  - Perheiden ja erityisesti lasten monipuolisen luontosuhteen kehittyminen
  - Ympäristötunteiden (ml. ilmastohuolen) puheeksiottamista
- Olemassa olevien materiaalien ja tietolähteiden kartoittamista

**KOKEILUN
PAIKKA.FI**

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTU
LÄKARES SOCIALA ANSVAR

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointiyhtymä

KUDELMA

Syksy 2021

Koulutus käyntirungon käyttöönottoa varten

- *Mitä on kestävyys?*
- *Kestävyyden ja terveyden yhteyksien tunnistamista*
- *Vahvistetun neuvolarungon sisältöihin tutustuminen*

Puheeksiottamisen harjoittelua yhteisissä työpajoissa

Pääperiaatteet

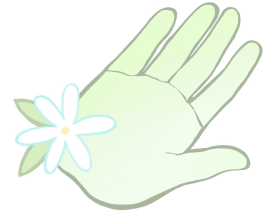

- Terveystyö edellä
- Ei lisätä terveydenhoitajien työtä
- Puheenaiheet ja viestit yksilöidään ja optimoidaan käytössä olevaan aikaan
- Ei ole pakko ottaa puheeksi jokaisen asiakkaan kanssa
- Voidaan puhua kestävästä elämäntavasta mainitsematta ympäristöä tai ilmastoa
- Uuden lähestymistavan on tarkoitus vähentää ilmastoahdistusta - ei lisätä sitä

Muistisormet

1. Ravitsemus - tärkeimmät aihealueet

- Edistetään kestäväää kasvispainotteista ruokavaliota
- Kasvipohjaiset ruokajuomat lehmänmaidon vaihtoehtoina
- Suositellaan ultraprocessoitujen ruokien sekä punaisen lihan vähentämistä

2. Liikkuminen

- Hyötyliikunnan lisääminen
- Suositellaan julkisilla kulkemista myös hyötyliikunnan lisäämiseksi
- Kannustetaan erityisesti luonnossa liikkumiseen

3. Luontoyhteys

- Puhutaan luonnossa liikkumisen hyödyistä fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle
- Positiiviset vaikutukset myös raskausaikana
- Keskustellaan aktiivisesti terveellisestä mikrobistosta

4. Kulutus

- Kannustetaan kulutuksen vähentämiseen/välttämiseen
- Suositellaan kierrätettyjen tavaroiden ja vaatteiden käyttöön
- Haitallisten kemikaalien käytön vähentäminen

5. Läsäöolo

- Kartoitetaan mikä lisää jaksamista, tunnistetaan kuormitustekijät
- Tuodaan fokus arjen pieniin ilonaiheisiin
- Puhutaan mielekkäistä tekemisistä eikä niinkään mitä kukakin harrastaa

Kokemuksia kentältä 1/2

- Koulutus innostava ja oivaltava (olisi voinut olla vielä pidempi?)
- Uutta sisältöä omaan työhön ja omaan ajatteluun kestävästä kehityksestä
- Ajatus omista vaikuttamismahdollisuuksista vahvistunut
- Olen ymmärtänyt, kuinka tärkeä asema minulla on työssäni kestävyiden edistämisen näkökulmasta. Neuvolalla on merkittävä rooli perheen ohjaamisessa ja tiedon jakamisessa heti raskauden alusta aina kouluikään saakka
- Useammin haluaisin ottaa puheeksi, mutta kova kiire työssä vaikuttaa aiheiden käsittelyyn

Kokemuksia kentältä 2/2

- Olisi hyvä paneutua aiheisiin lisää, erityisesti ravitsemukseen liittyviin
- Perheet reagoineet pääosin myönteisesti - Moni ajattelee näitä asioita ja silloin keskustelut ovat kuin "tilattuja". Toiset kuitenkin ovat niin voimakkaasti oman ideologiansa takana, että eivät lähde rakentavasti keskustelemaan.
- Koen että oman työni merkittävyys on lisääntynyt. Olen ymmärtänyt kestävästä kehityksestä tukevien valintojen ja terveyttä edistävien valintojen kulkevan käsi kädessä.

Mikaela Grotenfelt-Enegren

Terveystieteiden erikoislääkäri,
[HUMUS - Terveystieteiden](#)
[rakentamassa kestävä](#)
[tulevaisuutta](#)-hankkeen tutkija,
neuvolalääkäri

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
LÄKARES SOCIALA ANSVAR

Charlotta Holmström

Kestävyytieteilijä, Väitöstutkija
[HUMUS](#) -hankkeessa,
Kudelma-verkosto, Helsingin
yliopisto

GREEN
LAHTI

Jaana Laisi

Lääketieteen tohtori,
kestävyytieteilijä,
Tutkimusjohtaja
[HUMUS](#) -hankkeessa,
Kudelma-verkosto, Helsingin
yliopisto

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointiyhtymä

KUDELMA

Hanna Rintala

LL, ympäristökasvattaja
Ympäristöahdistuksen mieli
-hanke, Nyyti ry
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
LÄKARES SOCIALA ANSVAR

Leena Helenius

Kestävyystieteilijä,
Tohtorikoulutettava
[HUMUS - Terveystieteiden
rakentamassa kestävää
tulevaisuutta](#) -hankkeessa,
Kudelma-verkosto, Helsingin
yliopisto

GREEN
LAHTI

Anni Kaikko

Kestävyystieteilijä, tutkimusavustaja
[HUMUS - Terveystieteiden
rakentamassa kestävää
tulevaisuutta](#) -hankkeessa,
Kudelma-verkosto, Helsingin yliopisto

PÄIJÄT-HÄMEEN
hyvinvointiyhtymä

KUDELMA

Lämpimät kiitokset!

Päivi Sieppi, ympäristöneuvontapäällikkö, Lahden kaupunki

Kristiina Patja, dos. Helsingin yliopisto

Risto Kuronen, asiantuntijalääkäri, PHHYKY

Eija Virtanen, PHHYKY:n neuvoloiden palveluesimies

Asta Luumi, Lahden perhekeskuksen palveluesimies

- Ahtialan neuvolan väki
- PHHYKY:n terveydenhoitajat:
Kati Halinen, Tanja Luotonen, Niina Olenius, Emmi Pekesen,
Eerika Sippel, Noora Vihersaari
- PHHYKY:n ravitsemusterapeutti Anna-Leena Päätalo

LSV ympäristö ja ilmasto <https://lsv.fi/toiminta/ymparisto-ja-ilmasto/>

*“Sitähän terveydenhuollon työn tulee olla,
että meidän lapsilla olisi tulevaisuudessa
hyvä olla.”*

Emmi Pekesen

